

i forskellige af Landets Skolelærerembeder til forskellige Tider vil kunne komme Brydninger mellem Læreren og Distriktets Beboere; jeg tror, at dette ikke kan undgaas. Man kan jo tænke sig, at et saadant Forhold udvikler sig derhen, at det fører til Lærerens Afskedigelse, men jeg tror ikke, at dette vil ske, medmindre Læreren gør sig skyldig i et absolut Brud med den bestaaende Orden, den offentlige Mening eller bestaaende Love. Ellers maa jeg sige, at jeg har næppe nogen Sinde set, at en Lærer er bleven afskediget, fordi han ikke var dygtig som Lærer. Men der, hvor Forholdene udvikle sig saaledes, at der virkelig er Strid og Uenighed mellem Distriktets Beboere og Lærere, der vilde det dog, forekommer det mig, være haardt nok, om Beboerne først skulde betale den Lærer, som de ingen Brug have for, hans Løn, og dernæst holde en Lærer til at undervise deres Børn uden nogen som helst Støtte fra nogen Side. Som sagt, jeg mener, at dette Spørgsmaal virkelig har sin Betydning, og jeg mener ogsaa, at netop Friskolerne i det hele taget have haft stor Betydning for Udviklingen af vort Skolevæsen og derigennem paa vort Folk. De have haft deres store Betydning derved, at de i ikke ringe Grad have sat Præget paa vor offentlige Skole, have næsten omformet vor offentlige Skole og have bragt friere Forhold og renere Luft, om jeg saa maa sige, ind i vor offentlige Skole. Jeg vilde, som sagt, meget gerne have dette Ønske opfyldt. — Saa var der en Ting, som jeg gerne vilde sige til Slutning; det er i Tilslutning til, hvad der allerede er blevet sagt af det ærede Medlem for Viborg Amts 3dje Valgkreds. Han sagde, at det ikke var ønskeligt, at Skoleloven blev Genstand for Kritik, for Strid ude i Befolkningen, da der derved let kunde rejses en saadan Uenighed, der kunde fremkalde virkelig uheldige Forhold for Lovens videre Fremme. Ja, det kan vel egentlig siges om alle Love, der have en gennemgribende Betydning for vort Folk, men det kan sikkert nok i ganske særlig Grad siges om Skoleloven, at hvis der var et Middel, ved hvilket man ligesom kunde fredlyse denne Sag, saa at den kunde gaa ud i vort Folk og blive modtagen med Venlighed fra alle Sider, ja saa tror jeg, at den netop i særlig Grad vilde komme til at opfylde sit Maal. Og det er nu min Mening, at det for netop at fremkalde en saadan Forstaaelse gælder ikke mindst om, at der herindefra er nogenlunde Enighed om Sagen. Jeg kunde være fristet til at sige,

at jeg ved ikke noget her i Livet, som ikke kan underkastes forskellig Fortolkning. Jeg vil haabe for denne Sag, at den netop paa dens forskellige, maaske mindre klare Punkter maa fritages for fra nogen Side at blive underkastet disse efter min Mening for selve Skolen i vort Fædreland uheldige Fortolkninger, og jeg haaber, at det vil lykkes, ikke alene fra Folketingets, fra Regeringens og fra Landstingets Side, men ogsaa ude i vort Folk, at samles om Forstaaelsen af denne Sag, saa at der bliver Enighed om den. Med disse Ord skal jeg for mit Vedkommende udtale Ønsket om, at Sagen maa fremmes, og Haabet om, at de Differencer, som der mulig kan være, maa udjævnes.

M. Madsen: Det ærede Medlem for Viborg Amts 3dje Valgkreds (Sloth) udtalte over for Ministeren, at han paatog sig et betydeligt Ansvar ved atter at fremsætte Skolelovsforslaget, for saa vidt det skulde mislykkes at føre Loven igennem, idet han derved kom til i høj Grad at skuffe mange berettigede Forventninger. Jeg deler ganske denne Opfattelse og vil derfor bringe den højtærede Kultusminister en Tak, fordi han ikke er vegne tilbage for dette Ansvar, men har gjort Forsøget og har gjort det resolut ved paa Hovedpunktet, nemlig Kaldelsesparagraffen, at imødekomme Folketingets Stilling. Men i det Øjeblik, jeg gør dette, kan jeg ikke undlade ogsaa at bringe Landstinget en Tak for den Resignation, hvormed det har fulgt Ministerens Anmodning og søgt at give Loven en saadan Affattelse, at der kan næres begrundet Haab om dog maaske at faa den gennemført. Jeg skal ikke fordybe mig i de mange overordentlig interessante Spørgsmaal, der fra forskellige Sider ere komne frem, men et Par enkelte kan jeg dog ikke undlade at berøre. Det er jo blevet Skik, at de fleste Talere, om de end ville resignere og tage imod, hvad der foreligger, dog have flere Ønsker at fremsætte, og jeg for mit Vedkommende kunde da have ønsket, at Lønningerne ikke vare blevne beskaarne saa stærkt. Det næste Punkt, jeg ønsker at fremdrage, er Udskrivningen ved 13 Aars Alderen, som det ærede Medlem for Maribo Amts 4de Valgkreds (R. Claussen) omtalte. Jeg er meget bange for, at det ærede Medlem ikke har noget rigtig grundigt Kendskab til, hvad det er for Børn, der blive udskrevne. Jeg har noget Kendskab dertil, idet jeg har hørt til dem, som trods alle Anstrengelser for at blive maatte udskrives. Jeg har derfor